

Kommentar

Debattinnlegg på inntil 800 ord sendes inn via www.manusnett.no

Forebygging av nevrالرørsdefekter med folat

Tilskudd av folat i tiden rundt befruktningen kan redusere forekomsten av nevrالرørsdefekter. I flere land på det amerikanske kontinent har man innført beriking av kornprodukter med folat. Ingen europeiske land har innført beriking, men har derimot iverksatt en rekke andre tiltak for å øke inntaket av folat rundt befruktningen. I hvilken grad har man lyktes i å forebygge nevrالرørsdefekter i Europa i løpet av det siste tiåret?

Oppgitte interessekonflikter: Ingen

Hvert år resulterer rundt 4 000 svangerskap i EU og rundt 70 i Norge i et levende født barn, en dødfødsel eller et avbrutt svangerskap hvor barnet eller fosteret er affisert av nevrالرørsdefekt. De vanligste typene er anencephalus (manglende utvikling av hjerne) og spina bifida (ryggmargsbrokk). Kun et fåtall av tilfellene kan knyttes til kjente risikoforhold, som familiær gjentakelse og epilepsi hos mor. Randomiserte forsøk, intervensjonsstudier og observasjonsstudier har i løpet av det siste tiåret vist at tilskudd av folat rundt befruktningen kan redusere forekomsten av nevrالرørsdefekter med inntil to tredeler (1–5). Flere land på det amerikanske kontinent har innført beriking av kornprodukter med folat, med en påfølgende observert nedgang i forekomsten (4–5). European Surveillance of Congenital Anomalies (EUROCAT) er et nettverk av 36 registre, deriblant Medisinsk fødselsregister i Norge, over medfødte misdannelser der man samarbeider innen epidemiologisk overvåking av medfødte misdannelser. I regi av nettverket er det utarbeidet en rapport om hva som er gjort i de siste ti årene i europeiske land for å utvikle og iverksette tiltak for å øke tilskudd av folat rundt befruktningen (6). Representanter fra 17 land i nettverket, deriblant Norge, gav informasjon om helsepolitikk, informasjonskampanjer og inntak av folat i de respektive land.

I begynnelsen av 2002 hadde ni av de 17 landene en offisiell anbefaling om at kvinner som planlegger et svangerskap, bør ta et daglig tilskudd på 0,4 mg folat (høyere i risikogrupper). De første landene med en offisiell anbefaling var Storbritannia, Irland og Nederland i 1992–93, og de siste var Spania og Frankrike i 2000–01. I Norge kom den offisielle anbefalingen i 1998. I de øvrige landene hadde helsefaglige organisasjoner/profesjoner kommet med anbefalinger om tilskudd, og to land hadde en offisiell anbefaling om å øke inntaket av folat gjennom kostholdet. Bare i sju land hadde man kommet med offisielle initiativer for å øke kunnskapen i befolkningen: Storbritannia, Irland, Frankrike, Polen, Nederland, Norge og Danmark.

Til tross for tiltakene som er igangsatt, tar majoriteten av kvinnene i de landene som inngår i denne studien, ikke tilskudd av folat rundt befruktningen. En analyse av data fra perioden 1980–2000 viste ingen klar nedgang i forekomsten av nevrالرørsdefekter i de aktuelle områdene. Til og med i land med en relativt aktiv forebyggende politikk så man bare en begrenset nedgang i forekomsten. Rapporten fra EUROCAT anbefaler derfor følgende:

- Landene bør revurdere sin politikk med hensyn til beriking av kornprodukter med folat og tilskudd av folat.
- De fleste nevrالرørsdefektene i planlagte svangerskap kan forebygges ved å utforme en offisiell anbefaling om tilskudd av folat rundt befruktningen, og ved å iverksette tiltak slik at befolkningen er oppmerksom på fordelene med tilskudd og på viktigheten av å starte med tilskudd før befruktningen.
- Siden mange svangerskap ikke er planlagt, ville forebyggingen bli mer effektiv ved i tillegg å iverksette beriking av kornprodukter med folat. En slik politikk ville også hindre fremtidige sosiodemografiske forskjeller i forekomsten av nevrالرørsdefekter.
- Helseeffekter av tilskudd og beriking må overvåkes, og politikken må jevnlig vurderes i lys av resultatene fra denne overvåkingen.

- For å overvåke forekomsten av nevrالرørsdefekter og andre misdannelser bør den europeiske befolkningen dekkes av registre over medfødte misdannelser.

Konklusjonen i rapporten er at muligheten til å forebygge nevrالرørsdefekter ved tilskudd av folat rundt befruktningen langt fra er utnyttet i Europa. Mest sannsynlig kan bare en politikk som inkluderer beriking av kornprodukter hindre større sosiodemografiske forskjeller i forekomsten av nevrالرørsdefekter og resultere i en betydelig nedgang i forekomsten av disse defektene.

Beriking med folat i Norge er for tiden under vurdering i en arbeidsgruppe nedsatt av Nasjonalt råd for ernæring, som vil avgi rapport til Sosial- og helsedirektoratet. I denne vurderingen vil også eventuelle andre helseeffekter av beriking enn reduksjon av nevrالرørsdefekter danne grunnlag for en konklusjon.

Anne Kjersti Daltveit

anne.daltveit@isf.uib.no
Medisinsk fødselsregister
Seksjon for epidemiologi og medisinsk statistikk
Institutt for samfunnsmedisinske fag
Universitetet i Bergen
5018 Bergen

Litteratur

1. MRC Vitamin Study Research Group. Prevention of neural tube defects: results of the Medical Research Council Vitamin Study. *Lancet* 1991; 338: 131–7.
2. Czeizel AE, Dudas I. Prevention of the first occurrence of neural-tube defects by periconceptional vitamin supplementation. *N Engl J Med* 1992; 327: 1832–5.
3. Berry RJ, Li Z, Erickson JD et al. Prevention of neural-tube defects with folic acid in China. China-U.S. Collaborative Project for Neural Tube Defect Prevention. *N Engl J Med* 1999; 341: 1485–90.
4. Honein MA, Paulozzi LJ, Mathews TJ et al. Impact of folic acid fortification of the US food supply on the occurrence of neural tube defects. *Jama* 2001; 285: 2981–6.
5. Ray JG, Meier C, Vermeulen MJ et al. Association of neural tube defects and folic acid food fortification in Canada. *Lancet* 2002; 360: 2047–8.
6. EUROCAT special report: prevention of neural tube defects by periconceptional folic acid supplementation in Europe. May 2003. www.eurocat.ulster.ac.uk/pubdata/folic%20acid.html (8.6.2004).